

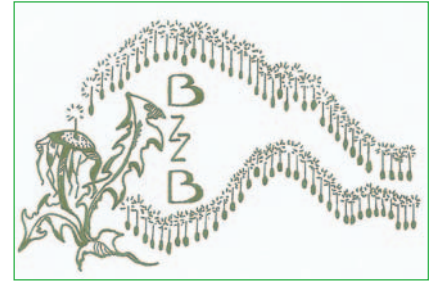
Nieuwsbrief

Behoud de Zak van Zuid-Beveland

Stichting
Behoud de Zak van Zuid-Beveland
Secretariaat: v.d.Poest Clementstr 7,
4443 AL Nisse
Tel. 0113 - 649536
Triodos Bank : NL94TRIO0198420285
e-mail: bzzb@hetnet.nl
www.bzzb.nl

DECEMBER 2017

Van het bestuur

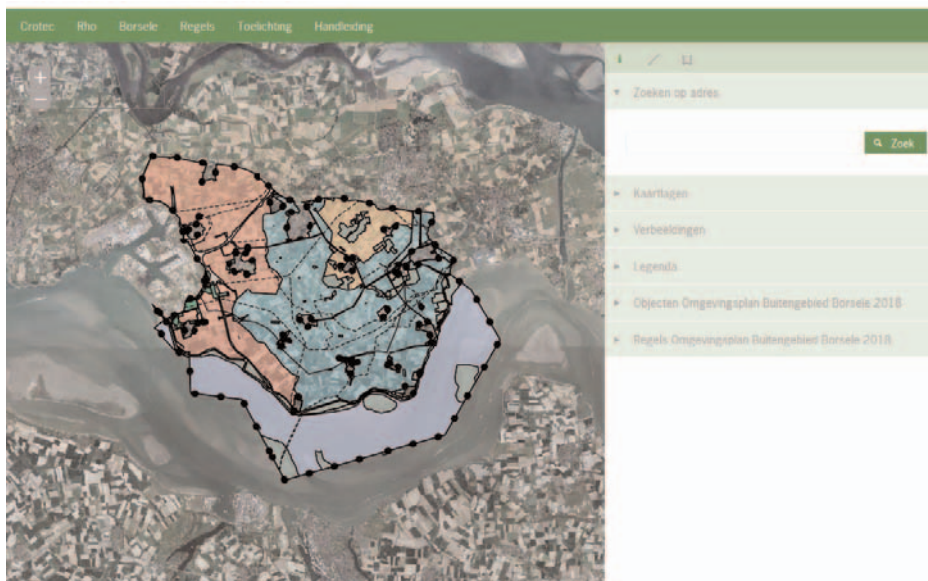
Een frisse stormachtige wind, de eerste sneeuw ... we naderen het eind van het jaar 2017. De BZZB opereert naar beste kunnen met een klein bestuur en gelukkig nog steeds de steun van een flink aantal donateurs.

In naam van de Zak is de BZZB actief op een breed terrein en doen we wat in ons vermogen ligt. Wij wanen ons beroemd en berucht, gewaardeerd en verguisd. We zijn verbaasd als ons verwenen wordt alleen maar bezig te zijn met hagelkanonnen (lees de finale tekst hierover elders in dit nummer), maar eveneens als een donateur aangeeft te ervaren dat de BZZB onbekend is! Nou wat let u onze (wan)daden eerlijk uit te venten en de mogelijkheid om donateur te worden via onze website onder de aandacht te brengen? De website met onder andere de nieuwsbrieven is ons visitekaartje en informatiekanaal: www.bzzb.nl. Niet

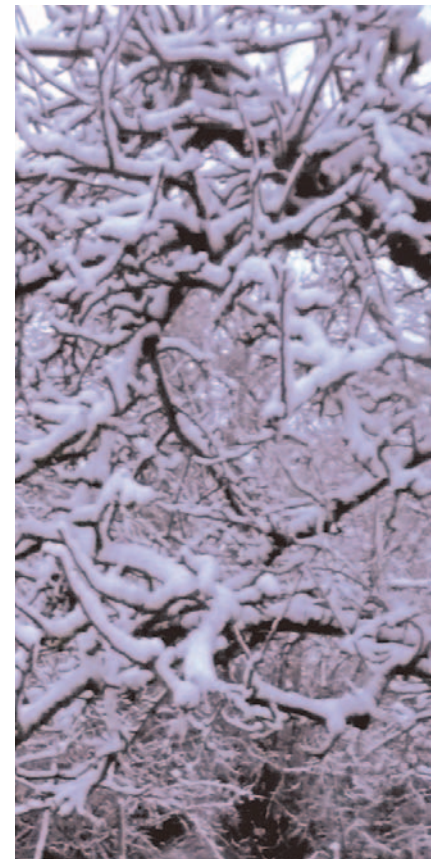
altijd up-to-date, maar het heeft onze regelmatige aandacht.

Toch denken we met het inslaan van nieuwe wegen ons imago te verbeteren. De BZZB stelt zich voor om wat meer het openbare terrein te betreden. Wij willen weer bij een breder publiek op een informele manier aandacht vragen voor onderwerpen die ons na aan het hart liggen. Die initiatieven zijn in samenwerking met andere (natuur)organisaties in het vizier en deels al in de maak. We gaan zien of dit succesvol kan worden. Dus in afwachting van 2018; het nieuwe jaar treden we tegemoet met nieuw elan. We zullen de publiciteit zoeken. Wilt u ons helpen meldt u aan voor het bestuur of als (organisatie) vrijwilliger. Voor nu, vast de beste wensen voor de feestdagen aan het eind van dit jaar en een warm sprankelend begin in het nieuwe.

Omgevingsplan Viewer Borsele

Een Omgevingsplan dat ruimte geeft aan de huidige tendens van meer eenvormigheid, schaalvergroting en industriële landbouw ... daar kan de BZZB alleen maar bezwaren in zien. De volgelstand gehalveerd en al helemaal geen leeuweriken meer. Het wordt stil in de polder. Meer over het plan en de bezwaren op pagina 7 van deze nieuwsbrief.

Donateursmiddag

veel interessants en weinig spetters

Het klinkt afgezaagd maar de thuisblijvers kregen ongelijk. De donateursmiddag in Bossele werd de interessante bijeenkomst die het bij de aankondiging al leek te zijn.

Helaas was er ook een aankondiging van veel regenbuien en daarom zag een aantal vaste klanten van deelname af. Begrijpelijk maar achteraf niet terecht want met slechts een enkele spetter leidde Marius Vrijlandt ons rond in en om de Berg van Troje, de overblijfselen van een mottekasteel, die sinds kort toegankelijk zijn gemaakt.

Het was ook Marius Vrijlandt die ons in dorpshuis Vijverzicht een uitgebreide inleiding gaf over het dorp Borssele waarvan vorig jaar het 400-jarig bestaan uitbundig is gevierd. We kregen niet alleen een uiteenzetting over de planmatige opzet van het dorp dat het verdronken dorp verving maar ook informatie over verdwenen winkels, typische bouwstijlen, prachtige bijnamen en de belangwekkende poldergeschiedenis. Dat alles onder het genot van drankjes en hapjes, verzorgd door Patricia van Hanegem de beheerder van het Dorpshuis. Veel informatie werd tijdens een wandeling door het dorp geïllustreerd.

TIPS

- ✓ Het boek 'Versailles aan de Schelde' geschreven door Anna van Suchtelen, over de familie Van Hattum waartoe zij zelf behoort. De familiekroniek vertelt over de levens van drie vrouwen, de echtgenotes van drie generaties baggeraars en het verloren gegane 'suikerpaleis' het zomerverblijf in Moorse stijl in Ellewoutsdijk. Uitgeverij Cossee.
- ✓ Het Historisch Museum De Bevelanden te Goes toont een geheel nieuwe expositie over Zuid-Beveland. Buitengewoon & Markant vertelt het verhaal van een roerige bewoningsgeschiedenis. Centraal staat het dorpsleven in de 19e en 20e eeuw. Bewonder buitengewone aspecten van de Zak en ontmoet markante dorpsfiguren. Neem een kijkje in het Suikerpaleis en dompel je onder in de volksverhalen van weleer.
- ✓ Natuurgebied Zuidgors (NM / Natura 2000 gebied) is een buitendijks schorren- en slikken gebied. Met zijn kreken, kommen en oeverwallen toont het hoe Zeeland eruit zag voor de inpoldering. Het gebied is uniek, omdat het een van de weinige buitendijkse schorren in de Westerschelde is. Op de schorren groeien planten die er vanuit het zoute verleden staan. De kale slikken vormen bij eb een rust- en voedselgebied voor steltlopers en watervogels. In de winter bezoeken duizenden bonte strandlopers, rosse grutto's en zilverplevieren het gebied. De vogels zijn op afstand te zien vanaf de Zeedijk vlak bij Ellewoutsdijk.
- ✓ Op 27 en 28 januari is er weer de nationale tuinvogeltelling. Leuk om mee te doen. Kijk op www.vogelbescherming.nl

GOSVAZZE OP DE KAART

„Kop over poten de polders deur, de Kraaijers in“. Je kunt dat oudere Bevelanders nog weleens horen zeggen. Ze hebben het dan over iemand die zich heel vlug, heel ver uit de voeten heeft gemaakt.

De uitdrukking moet stammen uit een tijd dat 'de Kraaijers' nog geen polders waren. Dat is eventjes geleden want echte Kraaijerts, zoals de naam voor opwassen en slikplaten in het hooghaarlemerdijks luidt, zijn in onze buurt niet meer zo dik gezaaid. Polders die Kraaijert heten zijn er genoeg. Van oost naar west: de Oude Kraaijertpolder, de Nieuwe Kraaijertpolder, de West Kraaijertpolder, de Noord Kraaijertpolder, Nieuwe Kraaijert en de Zuid Kraaijertpolder. Die laatste ligt in het Sloegebied en daar is zelfs een Kraaijerthaven. Die stelt maar weinig voor. Het is een soort draaikommetje aan de noord-oostkant van de Van Cittershaven.

Haast alle Kraaijerts zijn typische Renaissance polders, planmatig aangelegd met rechte wegen en een tamelijk rechte kavelverdeling. Behalve de Oude Kraaijertpolder, die is aangelegd in 1547 en heeft nog de Middeleeuwse verkaveling.

In De Oude Kraaijertpolder ligt Gosvazze, oftewel Graszode: een naam die niemand gebruikt maar die wel op de officiële kaarten prijkt. Gosvazze is een buurtschap dat pas in de negentiende eeuw is ontstaan. Landarbeiders en dijkwerkers konden in die tijd een lapje incurante grond krijgen om er een huis op te bouwen. Dat gebeurde in Gosvazze langs de Oude Zandweg en langs het doodlopende straatje dat nu Graszode heet. Het buurtschapje heeft een aangename uitstraling net als het landschap en de dijken eromheen. Voor fietsers en wandelaars is de Oude Kraaijertpolder een aanrader, niet in de laatste plaats omdat je in zorgboerderij De Hosvazze ook wat kunt eten en drinken.

Dat brengt ons bij de naam. Gosvazze heeft waarschijnlijk die naam gekregen omdat er bij de aanleg van de nieuwe polders dikwijls gosvazzen werden gestoken om de nieuwe dijken te bekleden. Arbeiders staken hele stukken grasland af, net zoals ze vroeger op de Poelgronden moer

hadden gestoken. Minder diep natuurlijk, zodat er geen sporen in het landschap zijn overgebleven. Gosvazze is ooit, in de negentiende eeuw nog eens op een kaart verschenen als Graszoden. De beambte die de kaartgegevens moest vastleggen, zal het dialect niet hebben gesproken. Gos: dat snapte hij nog wel maar vazze dus niet.

Dat Gosvazze uiteindelijk op de kaart is gekomen als Graszode is natuurlijk te danken aan de puristen, die een dergelijke dialectnaam niet vonden staan op een officiële kaart. Maar puristen heb je in alle soorten. Toen Rijkswaterstaat een oude omissie goed wilde maken in de naamgeving van de nieuwe Sloewegviaducten die Calishoek, Gosvazze, Drie Klauwen en Stelle gingen heten werd in de gemeenteraad van Borsele aangedrongen op de fonetische spelling van het dialect die in de Zak gangbaar is: Hosvazze. Het ging niet door. De provincie en de Heemkundige Kring De Bevelanden oordeelden dat de fonetische spelling niet aanbevelenswaardig is bij de naamgeving. De ware dialectspreker maakt van de G toch wel een H.

Het was een stormpje in een glas water maar Gosvazze haalde toch maar een paar weken de media. En daarmee staat de verzameling huizen die in de Oude Kraaijertpolder bij elkaar schuilen, toch maar mooi op de kaart.

Het bomenlogo, de huisstijl van de gemeente staat ter discussie. Voldoet het beeld niet meer? Moet het vervangen door een juun of een peer?

De mysterieus ruisende populieren van majestueuze hoogte zijn op de dijken grotendeels verdwenen.

Verjonging en omvorming werden noodzakelijk geacht. Nog slechts een enkele ouderwetse beplante dijk rest.

Gelukkig zorgt verplichte herplant voor voortzetting van het bomenbeeld. De keuze voor minder snelle groeiers als eiken, noten en linden, de tegenslag door essen- en iepziekte en het verminderen van het aantal vervangende populieren maken het onwaarschijnlijk dat Borselse grijsaards de vertrouwde hoog opgaande bomen op dijken nog zullen aanschouwen.

Boompje groot, plantertje dood.

Argumenten

Kaprijp, ziek, gevaar, overlast - er zijn veel argumenten die het bomenleven bedreigen of het vroegtijdig doen beëindigen.

Zelfs natuurbeschermers zijn bang voor claims. Het Waterschap wil graag af van de sta-in-de-weg voor haar taakuitvoering evenals van exemplaren die extra onderhoud vragen: het kostenplaatje! Met overlast en inkomstenverlies schermen agrariërs. Bij de burger kan een geliefde boom ineens verkeren in een verwenst obstakel vanwege takken, bladeren, scha-

duw

De BZZB gunt de boom dat ze tot volle wasdom komt en oud wordt. De boom heeft rechten.

Ze zijn prachtig, zorgen voor gezondheid en genot. Ze verdienen onderhoud en bescherming. Terecht is er de lijst van waardevolle bomen en een bomenbeleid.

En toch is er discussie! Zo werd de BZZB door donateurs betrokken bij de kapaanvraag van beeldbepalende, monumentale populieren op de Zuidweg en ook bij de voortijdige kap van populieren op de Haagdijk. Als gesprekspartner bij de besluitvorming speelden we een rol. De gang van zaken

bekijken met andere ogen en belangenafweging door de groene bril geeft een ander resultaat.

Werkelijk (acuut) gevaar opleveren is voor de BZZB de enige reden dat een boom dient te verdwijnen. Is dit duidelijk vastgesteld en benoemd door een boomdeskundige (bij waardevolle bomen met een rapport), dan pas is kap legitiem. In veel gevallen kan snoei of het uitvoeren van achterstallig onderhoud uitkomst bieden.

Zo nodig kan de mens best wat overlast van de natuur voor lief nemen.

vervolg pagina 5

HET GEBOOMTE

Natuurmonumenten, gemeente, dorpsraad 's-Gravenpolder en BZZB werd het lot van dit beeldbepalende landschappelijk cultureel erfgoed gekeerd. Natuurmonumenten zegt daarbij het onderhoud toe. (zie persbericht op www.bzzb.nl)

We zijn schatplichtig en nota bene zelf onderdeel van die natuur, waarin de bomen een bewonderenswaardige rol vervullen! Een groene duurzame gemeente moet het goede voorbeeld geven bij beslissingen, want de P van Planet verliest het maar al te vaak van de P van People en de P van Profit.

Bomen gespaard!

Twee deskundigenrapporten en een vruchtbaar overleg tussen de belanghebbende (onze donateur), Zeeuws Landschap, BZZB en gemeente en waterschap zorgen ervoor dat 12 prachtige populieren van de waardevolle bomenlijst aan de Zuidweg

Nisse niet gekapt worden. Negen bomen zijn in orde en de drie overblijvende kunnen na enige snoei nog jaren mee.

Het waterschap belooft het onderhoud uit te voeren. Zo blijft dit mooie weggetje met landelijk smal profiel omgeven door nog 12 van de ooit 32 bomen een sieraad in de Zak van dichtbij en veraf gezien.

Ook de populieren op de Haagdijk bij 's-Gravenpolder blijven gespaard. Klachten van enkele omwonenden bleken aanleiding voor de dorpsraad om voortijdige kap te bepleiten.

Toen een bevestigend antwoord aan Natuur-

monumenten in een B en W besluit over medewerking aan die kap in de PZC gepubliceerd werd, trokken verontruste donateurs bij de BZZB aan de bel.

Een goed informatie scenario volgde. Natuurmonumenten organiseerde een inloopavond met een enquête over de vraag of de kap moest doorgaan en de gemeente gaf inzicht in haar alternatieve plannen voor herplant. De uitslag van de enquête was positief voor het behoud van de 30 jaar oude populieren. Een positief deskundigenrapport over de gezondheid gaf de doorslag. Door samenspraak van

De BZZB ziet haar roep om initiatief nemende betrokken burgers gehoord. Goede voorlichting, communicatie en samenwerking bij beslissingen die algemeen belang en mensen raken, zijn op een geslaagde manier uitgevoerd! Een voorbeeld voor de toekomst.

Herbestemming of sloop? Wat wordt behouden in de Zak?

Stichting Cultureel Erfgoed (SCEZ) en Landschapsbeheer Zeeland inventariseren 'Cultuurhistorisch waardevolle boerderijen van provinciaal belang'.

De Provincie Zeeland heeft deze opdracht verleend, omdat in de nabije toekomst een groot gedeelte van de Zeeuwse historische boerderijen de agrarische functie zal verliezen.

De verwachting is dat slechts een klein deel van de vrijgekomen bebouwing een nieuwe passende functie zal vinden. Het risico is daarmee groot dat boerderijen leeg komen te staan en vervolgens verpauperen, waardoor op termijn alleen sloop rest. Dit zal ook betrekking hebben op boerderijen

met een hoge cultuurhistorische waarde. Ook Omgevingsplan Borsele 2018 stipt dit probleem aan.

Deze ontwikkeling roept de behoefte op tot een nadere selectie tot toekomstig behoud. Hiermee wil de Provincie komen tot een overzichtelijk aantal cultuurhistorische waardevolle boerderijen van provinciaal belang.

De definitieve selectie, die op basis van de uitkomsten van de inventarisatie zal worden samengesteld, zal als uitgangspunt dienen voor beleid. Bijvoorbeeld bij mogelijke toekenning van subsidies en bij het bieden van (meer) planologische mogelijkheden.

Bij de inventarisatie worden zowel het erf en de bijbehorende be-

planting, als de erfbebouwing meegenomen. Eveneens wordt gekeken naar de onderhoudsstaat en de ruimtelijke ligging. De inventarisatie wordt per regio uitgevoerd. De werkzaamheden op de Bevelanden zijn in volle gang.

RAAD VAN STATE LAAT HAGELKANONNEN KNALLEN. PUNT.

10 jaar verzet tegen een in onze ogen onzinnig apparaat met een pennenstreek van tafel geveegd. Daarover is de BZZB zeer teleurgesteld; maar we zijn ook opgelucht dat we dit hoofdstuk kunnen sluiten al is het met 'verlies'.

Vanzelfsprekend waren onze vragen bij de eerste inzet van de kanonnen over het hoe en waarom. Vanzelfsprekend was het - geen genoegen nemen met een laisser-fair houding van fruitkwekers, gemeente en de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) die links- of rechtsom de teveel geluid producerende apparaten in een juridisch kader wilden wringen. Vanzelfsprekend werd de afstand groter, overleg moeilijker en ons verlangen om een eindoordeel op het hoogste niveau te vernemen dieper.

Dat heeft ons 10 jaar intensief werk bezorgd en het heeft ons op een bepaalde manier in een moeilijk parket gebracht in deze fruitgemeente. Vasthoudendheid is wellicht geen verdienste, wetenschappelijke benadering niet relevant, juridisch gelijk niet steekhoudend, geloof te verliezen boven ongelof, overlast voor velen tegen mogelijk zelfgekozen bedrijfsrisico van enkelen niet aan de orde, wettelijke geluidsovertredingen tegen BBT mogelijkheden overvraagd en ga maar door. We hebben geen spijt van de druk die we op het dossier hebben gezet en gehouden. Gekker nog, het was niet de BZZB die de juridische strijd zo lang heeft laten duren. De BZZB is altijd in het gelijk gesteld in de rechtsgang. Het was de ge-

meente en het waren de fruitkwekers, die zich daar niet bij neerlegden en het opnieuw langs een andere weg probeerden of in beroep gingen. Niettemin de Raad van State heeft bij haar laatste oordeel op basis van gebruikerservaring in het voordeel van de kanonnen beslist. Daar moeten we het dus mee doen.

Is er toch iets bereikt?

Zeker. Een zorgvuldiger inzet en gebruik van de zogenoemde anti-hagelgenerator tekent zich in die reeks van jaren af. Van zo'n inzet van 30 keer in de beginjaren nam het gebruik af tot enkele keren in het fruitseizoen van april tot oktober. De kosten en het gesleep met materiaal worden genoemd als reden. Een nauwkeuriger weerdetectie door innovaties bij weerstations, een verbeterde weergave op de weervoorspellingssites en meer kennis over het weer bij de fruitkwekers dragen er wellicht ook aan bij.

De BZZB gunt de believers nu het gebruik van het luidruchtige apparaat. Wellicht komt er een verbeterde versie of wordt het stille kanon op termijn als Best Beschikbare Techniek (BBT) geaccepteerd. Misschien volgt het enige bewijs voor het niet werken net als vroeger opeens duidelijk (hagelschade bij kanonnen

Op www.bzzb.nl bij Actueel staat sinds september ons persbericht over de beslissing van de Raad van State inzake de vergunning van 9 hagelkanonnen in de Zak van Zuid-Beveland.

in werking). Dat laatste gunnen we de fruitkwekers nu weer zeker niet.

Het gemeentebestuur achtereenvolgens onder aanvoering van SGP, CDA en PvdA wethouders hebben Borsele en het fruitland in onze ogen geen dienst bewezen. Beperkt gebruik van de kanonnen zullen de inwoners zeker tolereren, maar het is de vraag of er in de toekomst meer kanonnen en veelvuldige inzet 'nodig' zullen blijken. De Raad van State heeft op verzoek van fruitkwekers en BZZB een finaal oordeel gegeven. Het kanon heeft van hen het voordeel van de twijfel gekregen en de feilen van de rammelende vergunningverlening heeft de RvS geconstateerd, maar door de vingers gezien (zie persbericht op de site). Ze waren er klaar mee en zo zijn wij.

NB. Merkwaardig genoeg heeft de provincie Zeeland bij de Raad van State gelijk gekregen in het beroep tegen het gebruik van paravliegers (een gemotoriseerd vliegapparaat, alleen maar incidenteel te gebruiken bij zomers rustig weer). Deze beoogde toeristische attractie is volgens dezelfde beoordelingsregels als de hagelkanonnen vanwege overschrijding van de geluidsnormen wel verboden.

Nieuw Omgevingsplan Buitengebied Borsele 2018: minder regels, meer loslaten geeft minder natuur, meer landschapspijn

In oktober en november heeft het ontwerp voor een nieuw Omgevingsplan voor het buitengebied van de gemeente Borsele ter inzage gelegen. Het is nu aan de gemeenteraad om er over te beslissen. Het gaat over het gehele buitengebied in de Zak en raakt dus de belangen van natuur, landschap en cultuurhistorie die de BZZB ter harte gaan.

Dit ontwerpplan is een proef die vooruitloopt op de nieuwe Omgevingswet (verwacht invoeringsjaar 2021!) en richt zich niet alleen op de ruimtelijke ordening, maar ook op 'een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit'. Dat schept hoge verwachtingen. De proef met dit ontwerpplan wil het voor de gebruikers eenvoudiger maken om te ontdekken wat er voor hen belangrijk is in dat plan. Dat is op 2 manieren gedaan: door minder regels en door digitalisering.

Er is geen plan meer op papier. Je kunt alleen via het internet te weten komen wat er is geregeld. Dat vinden wij geen vooruitgang. Juist nu het besef begint door te breken dat het internet en de sociale media niet alleen voordelen hebben, is zo'n belangrijk beleidsinstrument als het Omgevingsplan uitsluitend nog via het internet te bekijken.

Raadpleegomgeving

De digitale raadpleegomgeving – zo heet het dan – kan nog niet via de officiële website (www.ruimtelijkeplannen.nl) want die kan al die informatie en verbeelding (nog?) niet aan. Daarom is er een aparte (particuliere!) website bij het commerciële adviesbureau dat het ontwerpplan opstelde. Maar ook op die website is het ontzettend moeilijk om de informatie die je zoekt, ook echt te vinden.

Om de gebruiker ter wille te zijn, is nu voor ieder adres de informatie digitaal op het internet beschikbaar. Dat is handig als je alleen in een bepaald perceel geïnteresseerd bent. Nu krijg je voor elke plek op een kaart ook informatie die je niet zoekt, algemene bepalingen en regels die niet van belang zijn. Maar een overzicht op hoofdlijnen is niet (makkelijk)

meer te vinden. Allerlei informatie valt weg als je een groter gebied gaat bekijken. Dan stoppen abrupt de beschermde dijken op onverklaarbare plekken en verdwijnt informatie op gebiedsniveau. Dat is heel vervelend voor mensen en organisaties die een algemeen belang dienen. Wij hebben onze zorg kenbaar gemaakt dat op die manier de dienstverlening aan individuele particuliere belangen ten koste gaat van het algemene belang in het plan. Die verschuiving van algemeen naar individueel belang vinden wij een slechte zaak.

Zoeken

De vorm is in dit nieuwe plan dus wel sterk veranderd: van papier naar uitsluitend digitaal. Maar dat is natuurlijk alleen maar de verpakking; het gaat om de inhoud. Die is lastiger te vinden. Door die nieuwe vorm kun je dit ontwerpplan niet of nauwelijks vergelijken met het huidige 'papieren' plan. Op onze vraag naar de inhoudelijke wijzigingen kon de gemeente geen antwoord geven: er is geen veranderingstabel gemaakt. Dat wordt dus zelf zoeken!

Deze proef met een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte omvat veel pagina's doordat ook bijbehorende zaken zoals het beeldkwaliteitsplan, landschapsbeleidsplan en het stookverbod erin zijn opgenomen.

Ook het geluidbeleid zit erin. Dat wil zeggen maar voor een klein deel. Het grootste deel is ingetrokken: bijzonder, want dat geluidbeleid is nog maar 5 jaar geleden door de gemeenteraad vastgesteld.

Van de mogelijkheden om zaken als leefklimaat en volksgezondheid in het plan op te nemen is geen gebruik gemaakt. Ook een stevige basis door een Omgevingsvisie is vanwege tijdgebrek (?) niet gelegd. De Tweede Kamer heeft als medewetgever in de komende nieuwe Omgevingswet juist een dergelijke visie als verplichting opgenomen. Geen visie is jammer, een gemiste kans om echt iets vernieuwends te doen.

Identiteit Zak

Wat in ieder geval opvalt, is dat de identiteit van De Zak wordt losgelaten. Het eigen karakter en de

specifieke kenmerken van de deelgebieden in het buitengebied worden niet langer gesteund door verschillen in regels en bepalingen in dit plan. Zo is het onderscheid tussen de kleinschalige nieuwlandpolders en de herverkavelde oudlandpolders verdwenen, de Poel is kleiner en de regels zijn meer hetzelfde: heel veel mag bijna overal. Dit nieuwe plan geeft geen gewenste ontwikkelingsrichting op basis van algemeen belang aan; eerder vrij baan voor particulier initiatief. Daarmee geeft het plan nog meer ruimte aan de huidige tendens van meer eenvormigheid, schaalvergroting en industriële landbouw.

Stil

Dat is ook wat we al om ons heen zien gebeuren, met als prijs minder natuur, 75% van de insecten verdwenen, de vogelstand gehalveerd. Het wordt stil in de polder nu de leeuweriken en zangvogels van het platteland zijn verdwenen. Landschapspijn is wat overblijft. De gemeente Borsele scoort op het gebied van natuur de helft minder dan andere gemeenten in ons land (zie GDI 2017). Wie Waardevol Cultuur Landschap, Nationaal Landschap en Landschapspark wil heten, moet daar toch iets aan doen.

De BZZB heeft deze opmerkingen en andere zaken al eerder kenbaar gemaakt in de klankbordgroep van deze proef en ook in onze officiële inspraakreactie en zienswijze op dit nieuwe ontwerpplan. Wij hopen dat de gemeenteraad de identiteit en de zachte en kwetsbare waarden van de Zak wil respecteren en beschermen.

● WEET U DAT ?!

Op onze vorige vraag, of er nog hergebruikte bouwmaterialen van Zorgvliet te vinden zijn in Ellewoutsdijk, hebben we geen antwoord gekregen.

Wellicht zijn de materialen waarmee in de achttiende en negentiende eeuw werd gebouwd minder duurzaam dan die uit de Middeleeuwen, waarvan de kloostermoppen overal opduiken waar in de wijde omtrek ooit een kasteel heeft gestaan. Welnu, iets heel anders deze keer.

Oudere Nissenaren hebben het geregeld over 'het woonwagenkamp' en dan bedoelen ze het puntje in de hoek van de Van der Poest Clementstraat en het Vernoyen-Sluishoekwegeling.

Daar staan nu mooie bomen in het gras en een picknicktafel met aan weerskanten een bank. Het lijkt niet echt een oude veldnaam maar er is helemaal niets over te vinden. Niet door ons althans.

Over veldnamen op Zuid-Beveland heeft P. Raas uit 's-Heerenhoek belangwekkende boekjes geschreven, allemaal uitgegeven door de Heemkundige Kring De Bevelanden. Over het woonwagenkamp vinden we echter niets.

Onze vraag: hoe komen we aan die naam?

Hebben er ooit woonwagens gestaan en wanneer dan? Heeft er eens iemand zijn caravan gestald en is het ironisch bedoeld of hebben er ooit, bij

voorbeeld bij de ruilverkaveling, directieketen gestaan. We weten het niet. Misschien weet ú het.

Als u overigens intrigerende veldnamen tegenkomt of kunt verklaren waarom bepaalde plekken heten zoals ze heten, kunt u dat ons ook laten weten. Hoe meer je weet van het landschap, hoe meer je ervan geniet.

